

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming

Principiële goedkeuring

Samenvatting

Sinds 1 januari 2019 maken mobiliteitshulpmiddelen deel uit van de Vlaamse sociale bescherming. Met dit besluit wordt een aantal optimalisaties aangebracht. De wijzigingen hebben betrekking op een vereenvoudiging van procedures, aanpassing van tegemoetkomingen en de implementatie van een huursysteem voor palliatieve patiënten.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Het betreft het beleidsveld Vlaamse sociale bescherming, meer bepaald de pijler mobiliteitshulpmiddelen.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

- het advies Inspectie van Financiën van 27 juli 2020;
- aanvraag begrotingsakkoord van 1 september 2020;
- het WT&T. advies nr. 2020 - 274 van 15 juli 2020.

2. INHOUD

A. BESPREKING VAN HET VOORSTEL

In Vlaanderen zijn de mobiliteitshulpmiddelen sedert januari 2019 ingebed in de Vlaamse sociale bescherming (VSB). Het gaat om een derdebetalersstelsel, waarbij de VSB via de zorgkassen de verstrekker vergoedt voor het ter beschikking stellen / afleveren van een mobiliteitshulpmiddel.

Enkel mobiliteitshulpmiddelen die voorkomen op de lijst met erkende producten komen in aanmerking voor terugbetaling, en dat tegen een vast tarief per mobiliteitshulpmiddel. Elk type mobiliteitshulpmiddel heeft een eigen prestatiecode en hieraan zijn verschillende producten (merken) gelinkt.

De voorwaarden voor een tegemoetkoming zijn opgenomen in de prestatie lijst (bijlage 1 van het ministerieel besluit van 7 december 2018 betreffende de uitvoering van de Vlaamse sociale bescherming, wat de mobiliteitshulpmiddelen betreft). De prestatie lijst bevat het overzicht en de omschrijving van de prestaties waarvoor de Vlaamse sociale bescherming terugbetaling voorziet. De prestatie lijst bepaalt per mobiliteitshulpmiddel de indicaties, de technische specificaties en de toegelaten aanpassingen. De lijst met tegemoetkomingen bepaalt vervolgens hoeveel de terugbetaling bedraagt (bijlage 2 van genoemd MB).

In uitzonderlijke omstandigheden kan afgeweken worden van de geldende regelgeving. In dergelijke gevallen wordt een gemotiveerd dossier ingediend bij de Bijzondere Technische Commissie, bijvoorbeeld voor innovatieve producten.

Bij de integratie van de mobiliteitshulpmiddelen in de Vlaamse sociale bescherming heeft Vlaanderen ook een aantal nieuwe beleidsaccenten gelegd, onder meer door een huursysteem te introduceren voor personen met een snel degeneratieve aandoening. Met het voorliggende voorstel worden nu een aantal optimalisaties voorgesteld. De voorgestelde wijzigingen vergen zowel aanpassingen aan het uitvoeringsbesluit VSB als aan het MB mobiliteitshulpmiddelen. Daarom worden beide besluiten in deze nota samen besproken.

De voorgestelde wijzigingen hebben betrekking op:

- Vereenvoudiging administratieve procedures;
- Verhuursysteem snel degeneratieve aandoeningen;
- Verhuursysteem palliatieve patiënten;
- Uitbreiding aanbod
- Wijzigingen in criteria voor toekenning
- Wijziging in tegemoetkoming

1. Vereenvoudiging administratieve procedures

We stellen voor om voor de volgende aanvragen niet langer de procedure bijzondere technische commissie (BTC) op te leggen. De praktijk wijst uit dat in deze gevallen de BTC geen toegevoegde waarde heeft. Doordat de aanvragen niet langer voorgelegd worden aan de BTC wordt de doorlooptijd van de aanvragen korter en vermindert ook de workload van de BTC.

Cumulbepalingen

De voorgestelde wijzigingen zorgen ervoor dat een aantal cumulaties worden toegestaan. Het betreft hier combinaties van mobiliteitshulpmiddelen met een maatvoering voor volwassenen met een mobiliteitshulpmiddel met een maatvoering voor kinderen. Deze combinaties lijken op het eerste zicht niet logisch en werden dan ook initieel niet meegenomen. De praktijk wijst echter uit dat deze combinaties regelmatig toch worden gevraagd. Omwille van het feit dat deze cumuls momenteel niet toegestaan worden, worden deze aanvragen nu neergelegd bij de Bijzondere Technische Commissie (BTC).

Door deze wijziging zal dit niet meer nodig zijn en zal de Zorgkassencommissie bindend advies kunnen verlenen zonder tussenkomst van de BTC. Dit betekent een administratieve vereenvoudiging met een kortere procedure voor gebruiker en verstrekker en bovendien een ontlasting van de BTC.

Modulaire rolstoel met zitbreedte vanaf 58 cm

De functionele specificaties voor de standaard of modulaire rolstoel werden met ingang van 1 januari 2019 aangescherpt in VSB t.o.v. de vroegere regelgeving in het RIZIV. Daarbij werd over het hoofd gezien dat de meeste modulaire rolstoelen voor volwassenen met een zitbreedte van meer dan 58 cm niet voldeden aan deze voorwaarden.

Deze producten zijn daarom geschrapt van de productlijst met als gevolg dat deze rolstoelen moeten aangevraagd worden bij de Bijzondere Technische Commissie (BTC) als “product en aanpassingen niet opgenomen op de productlijst”. Dit betekent een langere procedure voor gebruiker en verstrekker en onnodige bijkomende belasting van de BTC met een paar tientallen extra dossiers per jaar.

De Adviescommissie mobiliteitshulpmiddelen adviseert daarom om nieuwe prestatiecodes toe te voegen voor de modulaire rolstoel (volwassene) met zitbreedte vanaf 58 cm.

De voorgestelde aanpassing laat toe dat deze dossiers in de toekomst terug door de Zorgkassencommissie kunnen beslist worden. Dit betekent een administratieve vereenvoudiging met een kortere procedure voor gebruiker en verstrekker en een ontlasting van de BTC.

2. Verhuur snel degeneratieve aandoeningen (SDA)

Tegemoetkoming huur SDA voor elektronische rolstoelen

Met deze wetswijziging stellen we voor om vanaf 1/1/2021 de huurtoelage te verhogen bij huur van elektronische rolstoelen SDA. Het voorgestelde nieuwe huurtarief is 656,75 EUR per maand en werd berekend gebruik makend van het rekenmodel uit de studie van de Universiteit Hasselt, rekening houdend met volgende vaststellingen:

- De tussenkomsten van de verstrekker bij de patiënt (duur, uurlonen, verplaatsing): bij eerste contactname, intake bezoek bij de gebruiker thuis, levering, opmaatstelling en toelichting rolstoel aan patiënt en familie, latere aanpassingen wegens verslechterende pathologie, onderhoud etc. zijn tot 40 % intensiever dan oorspronkelijk ingeschat; Er moeten dus aanzienlijk meer werkuren worden gepresteerd om de rolstoel op maat van de patiënt te maken en te houden.
- Kost en aantal tussenkomsten van de verstrekker voor een vroegtijdige terugname van de rolstoel op de levensduur van een rolstoel van 7 jaar is hoger dan oorspronkelijk ingeschat. De gemiddelde gebruiksduur is immers aanzienlijk korter dan oorspronkelijk ingeschat.
- Kost en aantal tussenkomsten van de verstrekker voor een heringebruikname van de rolstoel: de rolstoel wordt frequenter heringezet en moet dus frequenter geherconditioneerd en aangepast worden aan de noden van de nieuwe gebruiker dan oorspronkelijk ingeschat.

Tegemoetkoming bij opstarten dossier elektronische rolstoel

Het huursysteem voor SDA is ingevoerd op 1/1/2019. Eind 2019 vond een evaluatie plaats. Eén van de knelpunten situeert zich bij de aanvraag van de huur SDA van een elektronische rolstoel. Het betreft een specifieke en veeleisende doelgroep, wat maakt dat er veel individuele aanpassingen nodig zijn en daarnaast is er vaak nog een acceptatieproces waardoor de huisbezoeken heel wat meer tijd in

beslag nemen dan oorspronkelijk berekend. Bovendien wordt de geïnvesteerde werktijd niet altijd vergoed. Bij deze doelgroep valt het helaas geregeld voor, dat de gebruiker overlijdt voor de rolstoel in gebruik is genomen.

Om aan deze knelpunten tegemoet te komen wordt nu voorgesteld dat bij de eerste aanvraag voor een elektronische rolstoel telkens een opstartvergoeding wordt toegekend van 656,75 euro (gelijk aan 1 maand huur). Dit vergoedt het werk dat bij de opstart van een dossier (elektronische rolstoel) altijd wordt verricht. Dit bedrag wordt uitbetaald, ook als de rolstoel niet kon worden ingezet wegens overlijden.

Criteria rolstoel

Er is ook vastgesteld dat verstrekkers over rolstoelen beschikken, die ouder zijn dan 12 maanden en nog in uitstekende staat zijn. De huidige regelgeving verbiedt echter, dat deze rolstoelen nog worden ingezet. In het voorliggende ontwerp van besluit wordt nu ingeschreven, dat elektronische rolstoelen die ouder zijn dan 12 maanden, ook kunnen ingezet worden in het huursysteem SDA. Voorwaarde is, dat ze in goede staat zijn.

Zonder deze bijkomende maatregelen komt het huursysteem SDA onder druk te staan. Zelfs in die mate dat bepaalde aanbieders overwegen om het huursysteem te verlaten, waardoor het hele verhuurmechanisme in het gedrang komt.

3. Verhuursysteem palliatieve patiënten

Er wordt voorgesteld om ook palliatieve patiënten te doen instappen in een verhuursysteem voor manuele rolstoelen. Dit laat toe om bij een snel evoluerend ziektebeeld vlot over te schakelen naar een aangepaste rolstoel (modulaire - of verzorgingsrolstoel). Bovendien kan de rolstoel achteraf opnieuw ingezet worden.

Voor het huursysteem voor palliatieve patiënten zijn er nieuwe prestatiecodes nodig, alsook een vastgelegd huurforfait. Het bedrag is identiek aan het bedrag in het huursysteem thuiszorg/WZC. Bijlage 1 en bijlage 2 van het ministerieel besluit worden hieraan aangepast.

4. Uitbreiding aanbod

Verzorgingsrolstoel met korrelzitsysteem

Een korrelzitsysteem komt beter tegemoet aan de noden van gebruikers in een palliatieve situatie (en/of dementerend). Ze zijn vaak erg tener van lichaamsbouw. Het korrelzitsysteem geeft aan deze doelgroep extra comfort, maakt de gebruiker mobieler en verhoogt de kwaliteit van het leven. Het korrelzitsysteem heeft bovendien de nodige eigenschappen om het ontstaan van doorligwonden te vermijden.

Momenteel is het korrelzitsysteem enkel verkrijgbaar binnen huur woonzorgcentra. Het voorliggende OBVR breidt dit uit naar: verkoop, huur thuiszorg, huur snel degeneratieve aandoeningen en huur palliatieve patiënten.

Omdat het korrelzitsysteem in de woonzorgcentra nog onvoldoende wordt ingezet, wordt ook de huurtegemoetkoming hiervoor opgetrokken (zie punt 6).

Zitkussens tijdelijke huur

Tijdelijke huur wordt opgelegd indien iemand binnen de maand na revalidatie een mobiliteitshulpmiddel aanvraagt. De tijdelijke huur duurt maximaal zes maanden. Tijdens deze periode wordt duidelijk welk mobiliteitshulpmiddel het meest geschikt is voor de gebruiker. Ten vroegste na 3 maanden tijdelijke huur en uiterlijk na zes maanden tijdelijke huur wordt de aankoop van het definitieve mobiliteitshulpmiddel aangevraagd.

Momenteel is het niet mogelijk om een zitkussen ter preventie van doorzitwonden aan te kopen indien de gebruiker zich in het systeem van tijdelijke huur (na revalidatie) bevindt. Aangezien het zitkussen ter preventie van doorzitwonden al tijdens de tijdelijke huur nodig kan zijn, en ook nadien in de definitieve rolstoel kan geplaatst worden, stelt het agentschap VSB voor om dit toch toe te laten.

Er is geen budgettaire impact. Er gaan immers niet meer kussens aangevraagd worden. Het aantal blijft hetzelfde, enkel het tijdstip van aanvraag verschilt.

Zitkussens tweede manuele rolstoelen

Zitkussens zijn mogelijk op een eerste en op een tweede manuele rolstoel. Maar momenteel zijn er hiervoor geen aparte prestatiecodes die het onderscheid maken tussen een zitkussen op een eerste of op een tweede rolstoel. Door aparte prestatiecodes hiervoor te maken, zal de digitale toepassing kunnen berekenen wat de juiste hernieuwingstermijn is en welke cumul al dan niet toegelaten is. Dit is een technische aanpassing.

Zitkussen voortijdige aanpassing standaardrolstoel

Als de gebruiker in het verleden een standaardrolstoel heeft ontvangen, kan hij bij wijziging van zijn toestand geen zitkussen aanvragen als een 'voortijdige aanpassing'. Momenteel is er immers cumulverbod tussen een zitkussen en een standaardrolstoel.

Met dit voorstel wordt het mogelijk, dat een gebruiker wel een zitkussen aanvraagt als voortijdige aanpassing bij een standaardrolstoel. Voorwaarde is wel dat er aangetoond is, dat het gaat om gewijzigde situatie met achteruitgang inzake mobiliteit en gezondheid.

Met deze bepaling voorkomen we dat de gebruiker in plaats van een voortijdige aanpassing van de standaard rolstoel (met zitkussen) een nieuwe modulaire rolstoel aanvraagt waarbij er geen cumulverbod is met een zitkussen.

5. Wijzigingen in criteria voor toekenning

Buitenscooter

Er wordt vastgesteld dat in een aantal gevallen een buitenscooter wordt aangevraagd, terwijl een binnen / buitenscooter zou volstaan. Buitenscooters zijn immers enkel noodzakelijk voor wie frequent langere afstanden moet afleggen. We verstrengen daarom de criteria in de prestatielijst (bijlage 1 bij het ministerieel besluit).

Grote buggy

De voorwaarden en functionele indicaties voor een grote buggy zijn te streng opgesteld en beantwoorden niet aan het profiel van de potentiële gebruiker. Er wordt daarom voorgesteld om de

indicaties van een 'grote buggy' gelijk te stellen met die van de 'standaard duwwandelwagen' zodat het mobiliteitshulpmiddel beantwoordt aan de specifieke noden van de doelgroep.

Armsteunen

Momenteel is het niet mogelijk om armsteunen in hoogte instelbaar aan te vragen. Bij actief rolstoelen is dit soms wel nodig omdat dit hier niet in de standaardconfiguratie zit. Daarom het voorstel om deze armsteunen wel toe te laten bij een actief rolstoel of een op maat gemaakte actief rolstoel. Het is de verwachting, dat in 50% van de gevallen ook armsteunen bij de actieve rolstoel werden aangevraagd. De tegemoetkoming voor een armsteun bedraagt 149,97 euro per stuk.

6. Wijziging in tegemoetkoming

Korrelzitsysteem

Momenteel worden te weinig korrelzitsystemen ingezet voor de meest kwetsbare groepen in een woonzorgcentrum. Een belangrijke reden hiervoor is de beperkte tegemoetkoming hiervoor in het huurforfait. Het huurforfait voor de inzet van het korrelzitsysteem wordt daarom opgetrokken. Met het optrekken van het huurforfait wordt verwacht dat de korrelzitsystemen vaker zullen worden ingezet, waardoor ook het comfort van de gebruiker zal verhogen.

Tegemoetkoming fietsen

Bepaalde tegemoetkomingen voor fietsen zijn niet in verhouding met de andere tegemoetkomingen en zijn bovendien niet in verhouding met de huidige publieksprijzen op de markt. Daarom worden deze tegemoetkomingen verlaagd.

Het voorstel is om de tegemoetkoming van 4.969,42 euro terug te brengen tot 3.340,0 euro voor de beide zitdriewiel fietsen met onderstuur en tot 4.400,0 euro voor de zitdriewiel fiets met dubbel aandrijvingsysteem.

B. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1 van het wijzigend besluit breidt de doelgroep voor verhuur uit naar gebruikers met een palliatief statuut.

Artikel 2, 3, 4, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14 en 15 van het wijzigend besluit voegen op alle plaatsen waar nodig de verzorgingsrolstoel met korrelzitsysteem toe aan de wetgeving.

Artikel 5 van het wijzigingsbesluit voert de mogelijkheid in dat elektronische rolstoelen, onder welbepaalde omstandigheden en op aanvraag, ouder mogen zijn dan 12 maanden bij de eerste ingebruikname bij verhuur aan personen met een snel degeneratieve aandoening.

Artikel 6 en 8 betreffen technische aanpassingen naar aanleiding van de uitbreiding van de doelgroep voor verhuur naar gebruikers met een palliatief statuut.

Artikel 12 installeert de opstartvergoeding per goedgekeurde aanvraag voor de huur van een elektronische rolstoel aan personen met een snel degeneratieve aandoening.

Artikel 16 vervangt de bijlage 2 bij het BVR van 30 november 2018 door een nieuwe bijlage waarbij de hernieuwingstermijnen voor de verzorgingsrolstoel met korrelzitsysteem en het 2de antidecubituskussen is toegevoegd.

Artikel 17 vervangt de bijlage 3 bij het BVR van 30 november 2018 door een nieuwe bijlage waarin de cumulmogelijkheden worden uitgebreid.

Artikel 18 vervangt de bijlage 4 van het BVR van 30 november 2018 door een nieuwe bijlage waarin de cumulmogelijkheden met een 2de rolstoel worden uitgebreid.

Artikel 19 bepaalt de inwerkingtreding van bovenvermelde wijzigingen op 1 januari 2021.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Op 27 juli werd een gunstig advies van inspectie financiën ingewonnen. We verwachten dat deze maatregelen geen bijkomende uitgaven genereren.

B. ESR-TOETS

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er is geen impact.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is geen impact.

4. VERDER TRAJECT

Na de principiële goedkeuring wordt het advies van de Raad van State gevraagd.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan het bovengenoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering;
2. de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering vermeld in punt 1°, het advies in te winnen van de Raad van State , met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding

Wouter BEKE